

ENTREVISTA A ANTONI BLÁZQUEZ

Redacció: MARÍA LEACH

Fotos: JORDI TOST

«Una bona estructura s'adapta als requeriments arquitectònics del projecte sense afany de protagonisme.»

Antoni Blázquez

Gairebé dues hores de conversa amb l'arquitecte i consultor d'estructures Antoni Blázquez Boya (Badajoz, 1957) fan pensar, inevitablement, en com la vida se les enginya totes per portar aquelles persones amb un talent molt clar allà on podran treure el màxim profit del seu potencial. En aquests casos, resulta intrascendent el lloc de naixement de l'individu i, encara menys, l'estatus socioeconòmic del seu entorn més immediat. Els mèrits assolits tampoc són fruit de la sort, ni de l'ambició, ni dels sacrificis més titànics. És bastant més senzill que tot això. I és que, quan un és treballador, bona gent i, a sobre, ha sigut beneït amb un do innat pels números, està clar que se li obrirà davant —de la forma més natural possible— el millor camí a seguir; el destí que li pertoca.

Com a les bones estructures, els elements de la vida de Blázquez són simples, resistents i, al llarg dels anys, han demostrat suportar tot tipus de càrregues conservant perfectament la forma. Si a això se sumen uns pares espavilats, dos magnífics professors a la universitat i un soci fidel, amb qui es complementa de meravella, el resultat és un càlcul exacte, sense marge d'error. Però, com totes les històries, la de l'Antoni s'explica començant pel principi i, en aquest cas, cal que ens traslladem a una província d'Extremadura.

Vas néixer a Badajoz. Com era la teva família?

Sóc el primogènit d'una família molt i molt humil. El meu pare era paleta i la meua mare cuidava la casa i el

bestiar. Cap dels dos havia anat a l'escola, no obstant, se les van apanyar per aprendre a llegir i a escriure. Corria l'any 1957 i, en aquella època, hi havia molta misèria a Badajoz, per això, el meu pare i el seu germà, que també era paleta i estava casat amb la germana de la meva mare, van marxar a Catalunya per provar sort. Van voltar uns mesos d'obra en obra per la província de Girona amb una empresa i, en veure que la feina els anava bé, van decidir establir-s'hi amb les respectives famílies. Tant el meu germà com les meves tres germanes ja van néixer a la província de Girona.

«Sóc el primogènit d'una família molt i molt humil. El meu pare era paleta i la meva mare cuidava la casa i el bestiar.»

On vivíeu?

Al principi, a les barraques de les obres, com nòmades. No va ser fins l'any 1961 que no ens vam assentar a Bordils, un municipi del Gironès anant cap a la Bisbal... Qualsevol que hagi anat a la Costa Brava el coneix: pel seu semàfor i les cues que aquest comporta! Jo encara visc allà, a una casa de planta baixa a l'entrada del poble.

A quina escola vas anar?

A la del poble, la de tota la vida. Vaig començar a anar-hi al mateix temps que el meu germà, que era un any i mig més jove que jo. Et passaves gairebé tota la vida escolar amb el mateix mestre i comparties aula amb gent de diferents edats. Recordo preguntar-li al meu pare un dia: «A l'escola he vist que alguns nens fan Batxillerat, suposo que jo no hauré de fer-ho, no?». Ho vaig dir pensant en què érem molts germans i disposàvem de pocs recursos, però la resposta del meu pare va ser rotunda: «¿Cómo que no? ¡Tú tienes que estudiar!».

El teu pare ho tenia clar...

Molt! Li vaig fer cas i vaig començar el Batxillerat al poble, que es feia per lliure. Anaves a classe tot l'any i a final de curs t'examinaves a l'institut de Girona. Els mateixos mestres de l'escola feien hores extres a la tarda i cadascun ens donava dues o tres assignatures. N'hi havia que ni les fèiem, com per exemple gimnàstica, però clar, érem nois de poble, sabíem que el dia de l'examen aconseguiríem espavilar-nos perfectament!

Eres bon estudiant?

A veure, sí, però val a dir que érem poquets i no era difícil destacar... El que m'anava molt bé eren els números. Vaig aprendre molt gràcies a un mestre que era gairebé de la Falange. A classe cada dia ens feia cantar «Cara al sol» i escrivia una frase del «Movimiento» a la pissarra. Nosaltres, però, no fèiem cas dels temes polítics, estàvem immunitzats! El cas és que aquest home era molt rigorós amb els números i la geografia i em va fer millorar molt. Els dissabtes al matí els dedicava al càlcul. De vegades, ens posava multiplicacions i divisions de números de set o vuit xifres que després havíem de comprovar nosaltres mateixos amb la regla del nou; en altres ocasions, fèiem càlcul mental. El professor cantava un número aleatori i anava manant: «Divideix-lo per tres», «Multiplica'l per cinc»... i seguia així fins que al cap d'una estona havies de dir el resultat.

Recordes estudiar molt?

Practicàvem tot a classe. A casa no estudiàvem ni fèiem deures. I t'ho aprenies... fos com fos. Recordo recitar els verbs al voltant d'una estufa de llenya que hi havia al mig de l'aula. Feia molt de fred i ni a l'escola ni a casa teníem calefacció. El mestre de llengua ens anava preguntant: «Presente de indicativo del verbo tener». I, si te'l sabies, bé. Si no, clatellada al cap amb el ferro d'obrir l'estufa!

Caram, no és estrany que ho aprenguéssiu!

Tanmateix, els meus resultats acadèmics van canviar quan, a tercer de Batxillerat, vaig deixar l'escola del poble i em vaig matricular a Girona. La mala sort va voler que em fiquessin a l'aula més conflictiva de tot l'institut i, per més inri, em van col·locar a les últimes files, si bé pel cognom em tocava seure a les primeres. Allà vaig tenir una mica de problemes... Vaig patir alguns episodis del que ara en diuen *bullying*, sort que tenia alguns companys que em van ajudar.

Què va passar?

Jo era més espavilat que els alumnes que seien al fons de la classe i això els feia molta ràbia. Alguns companys em van agafar mania. Al principi vaig aguantar i no ho vaig acusar tant, però a mida que avançava el curs vaig anar perdent i perdent fins al punt de suspendre. Només van ser dues assignatures, però allò per mi era un fracàs!

Vas haver de repetir curs?

Aquesta era la primera opció, però per sort em van deixar tornar a l'escola del poble, anar per lliure un altre cop i examinar-me a final de curs a Girona de les dues assignatures i prou. Aquell any acadèmic, és clar, es presentava com un passeig, de manera que el meu pare em va agafar per banda i em va dir: «Això no pot ser, has de treballar!». Així, als catorze anys, vaig començar a treballar a Euritmia, l'empresa on estava el meu pare... que, per cert, era molt trempat i, tot i ser un paleta sense cap formació, va acabar sent l'encarregat general, una espècie de cap de tots els encarregats, que voltava totes les obres.

«Als catorze anys, vaig començar a treballar a Euritmia, l'empresa constructora on el meu pare feia de paleta.»

Com va ser la teva primera feina?

Bàsicament feia d'ajudant de tothom. Era «el chico de los recados», però em va permetre aprovar aquelles dues assignatures penjades i vaig poder seguir els estudis un altre cop a l'institut de Girona.

Va anar millor aquest segon cop?

Molt millor! Anava a classe amb tots els meus amics de Bordils, un any més joves que jo, i vaig gaudir del curs de principi a fi. Era dels més trempats de la classe! Acadèmicament vaig tornar a destacar, sobre tot en matemàtiques i física, dues assignatures que m'agradaven i em resultaven molt fàcils.

Seguies treballant?

Sí, tant cinquè i sisè de Batxillerat, com COU, els vaig fer nocturns per poder treballar els matins. Sortia de la feina a l'hora de dinar i marxava a classe, que durava fins a les nou del vespre tocades, hora en què sortíem disparats per poder agafar el tren cap a Bordils.

«De jove, em passava els caps de setmana jugant a handbol, un esport amb molta tradició a Bordils, el meu poble.»

Apart d'estudiar i treballar, què més feies?

Els caps de setmana me'ls passava jugant a handbol, un esport amb molta tradició al poble. Bordils és molt singular en aquest sentit perquè té 1.700 habitants, dos pavellons poliesportius i 14 equips esportius: 7 de voleibol més 7 d'handbol. Un dels d'handbol juga a la Divisió Plata —l'equivalent a la Segona Divisió A de futbol— amb equips com el Barça B o el Granollers B.

A falta de camp de futbol...

És clar! Què hi volies fer? Vaig jugar a handbol fins als 26 anys i aquest esport ocupava tot el meu temps lliure. Tant era així que, de tant en tant, a la feina havia de fer una mica de trampa i m'amagava els apunts a sota de les factures per anar repassant.

Suposo que a la feina ja no eres «el chico de los recados»!

Ja no! La veritat és que vaig progressar força ràpid perquè en aquella empresa la gent estava molt acomodada... I jo, que anava sobrat d'inquietud per aprendre coses, vaig començar a adquirir cada cop més responsabilitats. Amb disset anys portava tots els temes de personal i de Seguretat Social dels 150 treballadors de la constructora. La veritat és que, sabent el reglament i el funcionament de les coses, no resultava gaire difícil.

T'agradava?

No gaire i, per això, aprofitant que estava a una constructora, vaig demanar el trasllat al departament tècnic. Més endavant, van crear una nova empresa d'estructures, anomenada Estructuras Gerundenses. Allà vaig poder estar en contacte amb els aspectes que més m'agradaven de les obres, com ara plànols, espejaments d'armadures...

Ja tenies en ment estudiar una carrera?

Poc a poc me n'anava fent a la idea. Em vaig treure el Batxillerat i el COU amb bones notes, sobretot de matemàtiques i física, i vaig decidir fer aparellador, bàsicament, per dos motius: primer, perquè m'atreia molt tot allò relacionat amb la construcció, els edificis i les estructures; i, segon, perquè durava tres anys. Tenia bastant clar que volia fer una carrera no gaire llarga... Era conscient que a casa érem cinc germans amb el mateix dret a estudiar i que només hi entrava un salari.

Anar a la Universitat implicava, a més, traslladar-te a Barcelona...

I deixar de treballar. Jo sempre havia donat a casa l'ínfim sou que em pagaven, mai em vaig guardar res, així que no volia suposar un cost extra per a la família. Però el cap de l'empresa on jo estava, que era aparellador, ens va agafar per banda a mi i al meu pare i va insistir molt en que jo fes arquitectura. Em sembla que ell era un arquitecte frustrat i per això es va entossudir tant en que ens ho repenséssim. Però arquitectura era el doble de temps, eren sis anys!

I us va convèncer...

Qui es va engrescar primer amb aquesta idea va ser el meu pare, que de seguida em va animar. Quan ens vam posar a fer números, vam veure que, com que tenia beca, la matrícula em sortia gairebé gratis. A més, podia viure de rellogat al pis d'una senyora gran, com ja feia un noi del poble que havia marxat feia anys a estudiar arquitectura.

De manera que ja no sortia tan car.

I així vaig poder començar arquitectura a Barcelona. Tenia una habitació de dos per dos, on la taula de dibuix se solapava amb el llit i la finestra donava a l'escala. En aquell pis tot era molt humil i molt senzill, però jo estava encantat. Amb la senyora em portava molt bé. Li escoltava feliç totes les batalletes i, a canvi, els vespres em deixava mirar la tele amb ella. Els migdies dinava al restaurant universitari. Tothom es queixava del menjar, però jo el trobava fantàstic! No he sigut mai gaire primmirat amb aquestes coses.

Com va ser el primer any de carrera?

Vaig veure que era fortet, però em va anar força bé. Com que jo era de números, vaig patir una mica amb el dibuix artístic. També recordo l'assignatura geometria descriptiva, que era un ós molt dur... No sé com, ho vaig trampejar i vaig sortir-me'n amb molt bones notes.

Seguies jugant a handbol?

Sí, els divendres després de classe sortia disparat cap al poble perquè a la nit teníem entrenament i, tots els diumenges, partit. Llavors, el diumenge al vespre o dilluns de bon matí tornava a Barcelona per reprendre les classes. A segon de carrera, l'handbol em va posar les coses més difícils perquè aquell any el meu equip va pujar a primera divisió i els desplaçaments dels partits eren bastant més llargs. De vegades havíem d'anar a Saragossa o a València i, clar, ficat tantes hores dins un autobús, no tenia temps de fer res més durant el cap de setmana...

I durant la carrera ja no n'hi havia prou amb escoltar a classe, clar.

Havies de treballar cada dia si volies portar bé el curs. I va aparèixer una assignatura, una «maria» que en deien, anomenada anàlisi plàstica, impartida per un professor molt famós, Federico Correa. El cas és que vam haver de projectar un banc per seure i... ostres... se'm va travessar totalment! No vaig poder fer bé alguns dibuixos perquè el lliurament em va coincidir amb el viatge d'un partit d'handbol i, a sobre, tampoc em vaig saber explicar bé. Correa era un professor que donava moltíssima importància a la reflexió que feia l'alumne a l'hora de defensar el perquè del seu treball. I, clar, em va suspendre.

Per un banc!

Només vaig suspendre aquesta assignatura durant tota la carrera! Vaig aprovar totes sempre per curs i no vaig anar a cap recuperació, però aquesta petita patinada va fer que no pogués començar projectes l'any següent i, per això, vaig anar decalat d'aquesta matèria la resta de la carrera.

L'etapa universitària et va permetre treballar?

A l'hivern només estudiava, però tant bon punt acabava les classes, començava un altre cop a treballar a la constructora de Girona. Anava directe, sense fer

vacances i fins el dia abans de tornar a Barcelona. El curs començava a finals d'octubre, així que podia treballar quatre mesos ben bons per compensar les despeses a la família.

Com va ser el teu contacte amb les estructures a la universitat?

A tercer es feia una assignatura que es deia «resistencia de materiales», però hi havia un professor poc amable. No s'explicava gaire bé i posava uns exàmens molt durs. Potser la seva manca de simpatia es devia a que tenia 300 alumnes a classe... Recordo que el primer examen només van aprovar tres, cosa que va provocar que un allau d'alumnes es presentés al seu despatx per reclamar, jo entre ells. No obstant, aquest professor, fart de rebre queixes, va sortir al passadís i va cridar: «Esto no es un mercado, ¡váyanse!» i ens va tancar la porta i l'oportunitat d'apujar la nota.

No va ser ell qui et va transmetre l'amor per les estructures...

Doncs no, tot i que al final vaig aprovar. Suposo que no podia suspendre a 300 de cop! A quart, en canvi, vaig tenir el millor professor d'estructures del món: Carles Buxadé. I, l'any següent, un altre que estava a la seva alçada, Joan Margarit. Tots dos van ser uns professors fantàstics perquè transmetien molt d'entusiasme. Amb ells, l'assignatura no tenia res a veure i, a les seves classes, jo seia a primera fila, absolutament embaulat. També recordo un professor molt bo d'instal·lacions que es deia Francesc Labastida.

«A quart d'arquitectura vaig tenir el millor professor d'estructures del món, Carles Buxadé. I, l'any següent, un altre que estava a la seva alçada, Joan Margarit.»

Vas trobar les teves assignatures preferides!

I les aprofitava al màxim. Prenia apunts amb lletra molt petita, molt neta i ordenada, els omplia de dibuixos... i es van convertir en un *best seller*, tothom me'ls demanava. La veritat és que no érem gaires els alumnes atrets per aquests temes, la majoria de la gent preferia fer projectes i urbanisme i se saltaven aquestes assignatures més tècniques. Recordo un dia d'instal·lacions que, de 250 alumnes, a classe ens vam presentar només cinc.

Clar, vam acabar sent amics del professor! I el dia del examen s'apropava a nosaltres i ens ajudava.

Ja t'imaginaves que la teva vida professional aniria per aquesta vessant més tècnica?

Sí, bastant. Considero que la carrera d'arquitectura abans estava millor muntada que ara. Per dir-ho senzill, podies triar entre una branca més tècnica —amb assignatures com construcció, estructures, instal·lacions— i una altra de més artística —amb urbanisme, projectes, història de l'art. I, segons el que escollies, t'especialitzaves en una d'aquestes matèries. Jo vaig escollir, evidentment, estructures.

Ho tenies claríssim!

I, si no, el Buxadé es va encarregar que ho tingués! A més, cap a cinquè de carrera, la constructora on jo treballava a l'estiu va fundar Càlculs Tau, una empresa de càlcul d'Estructures, a on també vaig estar. Feia feina d'oficina però, alhora, anava bastant a les obres. Fins i tot alguna vegada vaig col·locar algunes armadures quan hi havia una emergència i necessitaven ajuda!

Posaves en pràctica les teories de les aules...

Fins i tot massa. Jo devia ser molt exigent i molt pesat, perquè em vaig adonar que, en aquesta empresa, no eren excessivament rigorosos amb els càlculs i que, en alguns casos, jo ho hauria sigut més que alguns dels veterans que estaven allà treballant. També s'ha de dir que no hi havia ordinadors i que llavors es calculava amb números aproximats, a base de taules. Un mes d'agost em van deixar allà sol i vaig acabar calculant una estructura sense ningú més. Era estudiant però sabia el que em feia! Això em va ajudar a perdre la por al càlcul.

Portaves la professió a dins... no es pot negar!

Crec que també hauria acabat al món de les estructures si hagués estat aparellador. I, si no fos perquè vaig sortir de la carrera ja una mica gran, m'hauria agradat molt estudiar enginyeria de camins per poder calcular grans ponts. En qualsevol cas, el món de les estructures era el meu destí.

Per aquella època ja devies estar a punt de llicenciar-te.

Havia fet sis cursos i només em faltava el projecte fi de carrera, que normalment suposava uns dos anys més. Això, si aconseguies estalviar-te la mili, com va succeir en el meu cas, que sóc miop. Llavors em van contractar a Euritmia, la primera constructora a la qual havia treballat, perquè necessitaven un arquitecte per dur a terme el projecte d'un hotel de 110 apartaments a Tossa de Mar. Quan el projecte estava encaixat, vaig haver de buscar un arquitecte amb qui col·laborar perquè jo encara no estava titulat. Vaig aprendre molt d'aquella experiència.

«Em van contractar per fer el projecte d'un apartament a Tossa de Mar quan encara no m'havia llicenciat.»

O sigui que vas començar fent d'arquitecte sense ser-ho encara.

I més coses. Alguns clients de Càlculs Tau, que em coneixien de quan jo hi havia treballat, m'encarregaven càlculs de petits projectes. Mentrestant, jo feia el projecte fi de carrera, treballava en l'apartament i anava fent aquests càlculs esporàdics. No parava, tot el dia estava treballant. Havia tornat a viure a casa dels pares i em tancava a la meua habitació durant hores. Encara no hi havia ordinadors, era l'època d'unes calculadores Casio allargades que es podien programar i ja permetien fer força coses.

Què vas fer quan et vas treure el títol?

Vaig decidir muntar un despatx amb Lluís Guanter, un íntim amic meu de la universitat. Sempre havíem fet els treballs junts, tots dos ens havíem especialitzat en la part més tècnica de l'arquitectura i, fins i tot, havíem compartit pis els dos últims anys de carrera. La parella de la «guàrdia civil» ens deien! Ens vam treure el títol amb dies de diferència i vam veure que el més natural era associar-nos.

On vau establir el vostre despatx?

En un pis d'una tia d'en Lluís al barri vell de Girona. Només tenia trenta metres quadrats, però el vam habilitar i arreglar amb l'ajuda del meu pare i del pare del Lluís, que era fuster. Ho vam fer tot entre nosaltres. Era com l'interior d'un vaixell! Molt petit, però perfectament moblat i aprofitat. Del sostre penjava una estructura on posàvem els rotllos dels plànols i a sota teníem un munt de calaixos. Era increïble com en tan poc espai cabien tantes coses.

Quins van ser els primers treballs que vau realitzar ja com a socis?

Vam començar fent projectes arquitectònics, tot i que, paral·lelament, seguíem calculant algunes estructures. En aquesta primera etapa, vam fer unes cases en filera que ens va encarregar l'empresa Euritmia, també vam fer el xalet d'un conegut i vam col·laborar amb l'Arca-di Pla, un prestigiós arquitecte de Girona amb força premis. Nosaltres érem els pencaires i ell era el mestre. Però va arribar un dia que ens vam plantejar per on volíem tirar professionalment...

Fer projectes o calcular estructures?

Exacte. Si decidíem ser arquitectes, sabíem que seríem uns més i que seria difícil triomfar tenint l'antecedent de la carrera, on no havíem estat precisament uns cracks dels projectes. En canvi, el càlcul d'estructures ens agradava, sobre tot a mi, i hi havia un nínxol de feina a Girona en aquest sentit: es podia dir que érem els únics!

I ho vau aprofitar.

A més, comptàvem amb l'avantatge que els arquitectes preferien que els fessin els càlculs altres arquitectes i, així, vam començar a tenir encàrrecs molt bons. Sense anar més lluny, uns dels nostres primers clients van ser

Fuses i Viader, els artífexs de la rehabilitació de les cases de l'Onyar, les famoses façanes del riu a Girona.

Vas convèncer a Lluís Guanter d'especialitzar-vos.

No va ser complicat, però, si volíem calcular estructures, necessitàvem alguna cosa més que els coneixements de la carrera. Llavors, no existien els postgraus ni els màsters i, per seguir aprenent, vaig decidir començar els cursos de doctorat. Malauradament, vaig acabar molt decebut perquè allò era simplement un tràmit per poder fer la tesi. No eren cursos orientats a l'aprenentatge i, en algunes classes, em donava la sensació que no en sabien gaire més que jo. Ho vaig deixar i vaig continuar de forma autodidacta, que és com sempre m'he format després d'acabar la carrera.

De quina manera et formaves?

Anava provant coses. Per exemple, vaig adaptar un programa que estava escrit per un ordinador que es deia Sinclair a una calculadora Casio de 16 kbytes. Un cop vaig aprendre el llenguatge, que es molt senzill, vaig fer programes complementaris i aquesta va ser la nostra eina de càlcul al despatx durant els primers anys. Vam calcular un edifici de 10.000 metres quadrats de sostre reticular amb aquesta calculadora amb la qual avui ningú sabia fer absolutament res!

«Des de que vaig acabar la carrera, sempre m'he format de manera autodidacta. Recordo haver calculat un edifici de 10.000 metres quadrats de sostre reticular amb una calculadora Casio.»

Creus que la manca de tecnologia us va ajudar a aguditzar l'enginy?

Crec que hem sigut uns privilegiats. Hem tingut molta sort perquè sabem fer coses a mà i això ajuda moltíssim. Estic molt d'acord amb Robert Brufau en aquest aspecte. Quan calcules una cosa, per complicada que sigui, els ordinadors només són una ajuda. Jo sempre he tingut molt present la frase del catedràtic emèrit, José Calavera: «Los ordenadores sirven para que los que saben calcular calculen más rápido».

Quina és la clau d'un bon càlcul?

Tu has de saber fer un model senzill, un «cuento de la vieja», que et serveixi per reproduir aquell problema, per complex que sigui, i obtenir un número gros. Has d'intuir, aproximadament, per on han d'anar els trets del càlcul. Jo he tingut experiències que m'han demostrat que els programes et poden confondre molt. De sobte, no actives una petita casella en un racó i aquest oblit fa canviar totalment el resultat.

«Quan calcules una cosa, per complicada que sigui, has de tenir molt clar per on han d'anar els trets. Els ordinadors només són una ajuda.»

Has de poder valorar si el resultat de la màquina és encertat o no?

A grans trets, sí. Jo encara calculo perquè m'agrada molt, però bàsicament el que fem, tant el meu soci com jo, és supervisar els projectes del despatx. Els imprimim en paper, agafem un retolador i anem corregint. I així, des de fora, som capaços de veure si aquell càlcul va bé o no.

Com recordes els primers anys professionals?

Cap a finals dels 80, les feines ja eren bastant recurrents. Van arribar alguns projectes per als Jocs Olímpics de Barcelona 92 i, després, vam començar a treballar amb el despatx RCR, que al principi ens suposava moltíssima feina de tantes voltes que donaven al projecte. Quan ja tenies la solució, que sempre era molt difícil d'arribar-hi, volien anar una mica més enllà... No eren projectes convencionals, però això ens va permetre aprendre molt de càlcul no lineal. Gairebé havíem d'anar per fora de la normativa perquè, amb les

normes a la mà, no podies aconseguir les formes ni les mides de pilars que volien els arquitectes de RCR.

Amb el temps vas ampliar el despatx.

Tot i que mai hem sigut gaire grans, el creixent volum de feina ens va obligar a llogar un altre pis al mateix replà. Més endavant, veient que a l'escala on estàvem hi vivia un veí que donava problemes, vam decidir que era el moment de marxar d'allà. Per sort, ens vam assabentar d'un local bastant interessant que estava en lloguer i ens hi vam traslladar.

És on esteu avui en dia?

Sí, es tracta dels baixos d'un edifici molt maco del barri vell de Girona. Per fora només es veu una muralla de pedra però, quan entres i puges l'escala, trobes un palauet amb un jardí al davant, a set o vuit metres per sobre del carrer. Tota una troballa.

Amb Lluís Guanter, el teu soci, quants anys portes?

Des del 1985, és a dir, trenta-quatre anys. Sempre hem estat junts i mai hem tingut el més mínim frec. Som molt diferents i crec que, per això, ens complementem molt bé. Jo sóc molt xerraire, m'encanta parlar en públic, i ell és tot el contrari. En Lluís és molt discret i molt intel·ligent.

Com trebal·leu?

Sempre ho hem fet igual perquè ens ha funcionat molt bé. Cadascú porta unes obres i uns clients i, quan tenim dubtes, ens els consultem. I és molt curiós perquè, és posar-te a explicar el dubte, que ja vas visualitzant la solució. Només necessites que l'altre t'escolti. No sé com ho hagués fet si hagués hagut de treballar tot sol!

En quin moment entres en contacte amb l'ACE?

Va ser cap a l'any 89, encara als inicis de la meua vida laboral. En aquella època estàvem tips de dibuixar armadures a mà i retocar amb la *gillette*. Aleshores, vam pensar que allò es devia poder solucionar amb els nous programes informàtics que començaven a existir. Vam contactar amb un despatx que tenia un programa que ens interessava i el vam comprar de segona mà, juntament amb l'ordinador i el plòter. El programa no era seu, però ens van donar els permisos per poder-lo utilitzar.

Era car?

Caríssim! Valia com si et volguessis comprar un pis. Per pagar aquell equip vam haver de demanar un crèdit. A mi em va avalar el meu sogre i, al meu soci, el seu pare. A partir de la compra d'aquest programa, no recordo per quina connexió, vam saber de l'existència de «l'Associació de Calculistes», tal com s'anomenava llavors l'ACE. Vaig contactar-hi i vam ser molt ben rebuts per l'Antoni Massagué, que ençà era el secretari, i l'Antoni Torrent, que portava el control.

«El primer programa informàtic per calcular estructures que vam comprar al despatx valia com si et volguessis comprar un pis.»

Quan vas entrar a formar part de l'ACE?

A principis dels anys 90, que va ser quan l'associació va començar a posar-se més en funcionament, just després de fundar la primera junta, amb Robert Brufau de president i Josep Maria Genescà de vicepresident. També hi eren Bernabé Farré, Antoni Massagué, Jordi Pedrerol, Gerardo Rodríguez... A partir d'aquell moment, les juntes es convocaven periòdicament i s'engegaven nous projectes.

Quin va ser el primer tema en què et vas implicar com a membre de l'associació?

En unes disputes que teníem amb els organismes de control tècnic, companyies encarregades per les asseguradores per controlar que els projectes complissin la normativa. Però el problema estava en què la normativa no contemplava tots els casos i existien moltes llacunes, cosa que provocava desacords. Un membre de l'ACE, diria que va ser Josep Maria Genescà, va escriure un article a *La Vanguardia* sobre aquest tema, afirmant que les asseguradores provocaven que les es-

estructures fossin més cares a través dels organismes de control tècnic... Allò va ser el detonant perquè el problema sortís a la llum i comencessin a canviar les coses.

Vau prendre mides al respecte?

Es van començar a convocar unes reunions amb aquests grups d'organismes de control tècnic per establir unes regles, uns criteris que permetessin unificar la normativa. Brufau i Genescà van començar les negociacions i, poc després, m'hi vaig unir jo. Com que m'agradava bastant, vaig acabar portant el tema i dedicant-hi bastant temps. Havia de viatjar a Madrid sovint, treballar a casa... però ho feia encantat. Vaig establir una relació molt bona amb Enrique González, el director general d'Intemac, un home fantàstic, amb qui sempre acabava posant-me d'acord.

Es van resoldre les disputes?

Sí, arrel d'aquestes reunions, es van establir una sèrie d'acords que es van publicar al número 8 de la revista de l'ACE. Aquells acords van anar a missa molts anys i, quan tu feies un projecte i deies que eres de l'ACE, la relació amb els organismes de control tècnic anava com una seda.

Quin va ser el teu paper a l'ACE després d'allò?

Veient que m'agradaven aquests assumptes i que tenia ganes de treballar, vaig entrar en el departament tècnic de la junta de l'ACE. Suposava força feina però gaudia del reconeixement que m'aportava. Va ser aleshores quan va sortir la nova normativa sísmica espanyola i, des de l'Institut Cartogràfic, van donar la veu

d'alerta: la normativa no s'assemblava gens a la de França si bé, en el cas de Catalunya, els mapes de perillositat havien de ser semblants. Davant la resposta crítica dels tècnics de la Generalitat, es va proposar formar una comissió per revisar aquesta norma sísmica amb algun membre de l'ACE, el professor Mañà de l'ITEC i els caps de l'Institut Cartogràfic. Jo vaig ser l'escollit per anar a aquestes reunions. Parlàvem tota l'estona de sismes i de temes tècnics i, entre tots, vam escriure una norma sísmica catalana.

També vas ser el successor de l'Antoni Torrent.

Com que el tema del control intern és molt important a l'associació, i veient que l'Antoni Torrent volia deixar aquesta tasca, es va decidir que jo muntaria una comissió d'experts, amb cinc o sis socis de l'ACE, destinada a exercir aquest autocontrol. Ens repartíem els projectes i ens trobàvem un dia al mes per comentar-los.

Paral·lelament, et vas encarregar d'organitzar congressos i cursos per l'ACE.

Sí, primer van venir els congressos. Estava a la comissió tècnica i a l'organitzadora. M'encarregava de contactar amb els ponents convidats i, en general, ajudava a muntar-ho tot. Després, quan va sortir el «Código Técnico de la Edificación», una normativa completament nova que afectava a tots els processos de la construcció, vaig preparar un curs amb 40 professors. Una feina tremenda d'organització i gestió... Sort que em van ajudar la Laura Valverde, l'Emma Leach i la Sandra Freijomil! Seguidament, arrel d'una norma nova del formigó, vaig ajudar a muntar un altre curs.

«Congressos, cursos, comissions tècniques... gràcies a l'associació, he pogut involucrar-me en mil històries interessants relacionades amb les estructures.»

Com t'ho feies per tenir temps per a tot?

En certs moments, vaig haver de deixar una mica de banda la comissió tècnica, sobre tot quan la prestigiosa ACE, l'Associació Espanyola d'Enginyeria Estructural, va sol·licitar la nostra participació en l'organització dels seus congressos de ponts i grans estructures. Aquí també vaig entrar a formar part de la comissió organitzadora i viatjava a Madrid un cop al mes com a mínim per a organitzar el «Congreso de Valencia».

«La feina a l'ACE m'ha compensat totalment. M'ha donat un reconeixement que, d'altra manera, no tindria en absolut.»

L'ACE suposa un volum considerable de feina desinteressada als seus socis... Quina és la recompensa?

L'ACE ha sigut molt important a la meua vida... Espero haver-ho sigut jo també per l'ACE! En el meu cas, que he treballat bastant, puc dir que ha estat una feina que m'ha compensat totalment. És com qui fa voluntariat per vocació. Penques molt, et deixes la pell per amor a l'art, però obtens la teua recompensa. A mi m'ha donat un reconeixement que, d'altra manera, no tindria en absolut. Sense l'ACE, jo ara seria un arquitecte qualsevol que calcula estructures a Girona. En canvi, gràcies a l'associació, he pogut involucrar-me en mil històries interessants relacionades amb les estructures. L'última: ser nomenat pel Ministeri de Foment el coordinador general tècnic d'una comissió creada per redactar la guia d'aplicació de la norma del formigó. Més de mil hores de dedicació!

«L'ACE ha sigut molt important a la meua vida... Espero haver-ho sigut jo també per l'ACE!»

Això sense deixar de treballar al teu despatx...

Ni a la Universitat! La docència va aparèixer com una activitat paral·lela a la meua vida professional fa quasi 24 anys a la Universitat de Girona. Em vaig estrenar com a professor de càlcul d'estructures a la carrera d'enginyeria industrial, després vaig passar a la d'aparelladors i, al cap d'uns anys, quan va començar Arquitectura, m'hi van reclamar. Les meues classes sempre

s'han inspirat molt en les que impartien Buxadé i Margarit quan jo era estudiant!

«Donar classes d'estructures a la universitat m'obliga a estar sempre actualitzat.»

T'agrada fer de professor?

Em va molt bé perquè, per explicar una matèria, te l'has de saber molt bé. I per això cada any em torno a preparar les classes a consciència i canvio coses en funció dels canvis de la normativa, dels avenços... Procuro estar sempre actualitzat. Acabo els apunts el diumenge al vespre, just abans de la classe de dilluns. Segons m'han dit, estic ben considerat...

Com veus els alumnes d'arquitectura que avui dia estudien estructures?

La veritat és que no estan massa interessats en les estructures, només de l'ordre d'un vint per cent ho estan. Darrerament m'esforço molt en que aprenguin a pre-dimensionar manualment amb regles molt senzilles i intento explicar experiències reals per mirar de motivar-los, i això crec que els interessa... Altra cosa és que aprenguin a calcular!

Com és per a tu una bona estructura?

Una bona estructura és aquella que s'adapta als requeriments arquitectònics del projecte sense afany de protagonisme. Al menys això és el que nosaltres intentem. Quan s'aconsegueix, sobretot en projectes no convencionals, la pròpia arquitectura dona valor a l'estructura. Nosaltres procurem col·laborar amb l'arquitecte des de la concepció arquitectònica, d'aquesta manera, l'estructura forma part de la idea i no és una cosa sobreposada a posteriori.

«Procuro col·laborar amb l'arquitecte des de la concepció arquitectònica perquè l'estructura formi part de la idea i no sigui una cosa sobreposada a posteriori.»

I un bon consultor d'estructures?

Per a mi és que aquell que, fins i tot en projectes convencionals, s'implica en el projecte, essent crític amb la proposta estructural que pugui portar implícita.

EL MÉS DESTACAT DEL DESPATX BLÁZQUEZ-GUANTER

Projectes com a col·laboradors:

- 1987. Rehabilitació de l'antic edifici de «Les Àligues» per a Seu del Rectorat de la Universitat de Girona, arquitectes Fuses i Viader.
- 1990. Rehabilitació integral del Teatre Victòria al Paral·lel de Barcelona, arquitectes M. Bosch, Domínguez i Nogués.
- 1993. Facultat de Ciències de la Universitat de Girona, arquitectes Fuses i Viader. El tercer edifici del campus de Montilivi.
- 1996. Institut d'Ensenyament Secundari Vilartagues a Sant Feliu de Guíxols, arquitectes RCR.
- 1996. Facultat de Dret a la Universitat de Girona, arquitectes RCR.
- 2000. Auditori i Palau de congressos de Girona, arquitectes J. Bosch, Tarrús i M. Bosch.
- 2004. Centre d'Empreses del Parc Científic i Tecnològic de la Universitat de Girona, arquitectes J. Bosch i Tarrús.
- 2004. Reforma i ampliació de l'Hospital de Santa Caterina pels serveis de la Generalitat de Catalunya a Girona, arquitectes Fuses i Viader.
- 2005. Caves Bell-Lloc a Palamós, arquitectes RCR.
- 2007. Audiència provincial de Girona, arquitectes J. Bosch i Tarrús.
- 2007. Edifici de recepció al conjunt monumental d'Empúries a L'Escala, arquitectes Fuses i Viader.
- 2008. Seu Corporativa de Layetana a l'Hospitalet, arquitectes RCR. Primer premi de l'ACE.
- 2010. Carpa Restaurant Les Cols a Olot, arquitectes RCR.
- 2017. Caves del Castell de Peralada, arquitectes RCR. Projecte actualment en construcció, amb voltes posttensades de 30 m de llum.

Projectes com a autors:

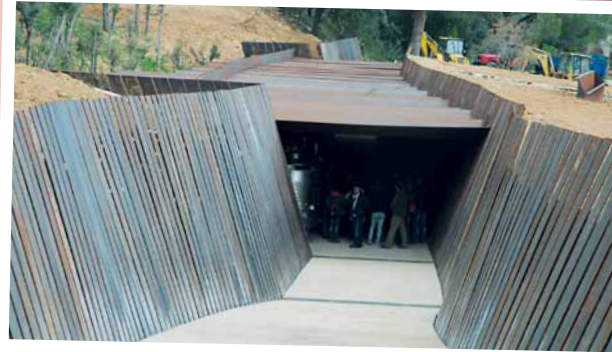
- 1994. Pont de vianants sobre l'Onyar al Barri Vell de Girona.
- 2005. Pavelló escolar polivalent a Bordils.
- 2011. Pont de vianants sobre el riu Daró a La Bisbal d'Empordà.

Edifici Generalitat Girona. Projecte de gran envergadura que contempla la rehabilitació d'un edifici del segle XVII, una nova construcció d'oficines i un aparcament soterrat de 170 m de longitud sense junts de dilatació. Foto: Duccio Malagamba.

Auditori de Girona. Un singular projecte amb un gran desplegament de tipologies estructurals de grans llums. Foto: A. Blázquez.

Caves Bell-Lloc. Estructura soterrada sotmesa a càrregues importants que consisteix en làmines plegades mixtes d'acer i formigó, que es recolzen en làmines inclinades d'acer. Foto: A. Blázquez.

Accés a les ruïnes d'Empúries. Edifici de formigó amb volumetria molt complexa, perquè quasi tots els elements estructurals estan inclinats i són de gruixos variables, amb acabats vistos i rugosos. Foto: Marc Torra.

Seu Layetana. Edifici d'estructura metàl·lica amb els suports estructurals fora de l'envolent de l'edifici i de gran esveltesa. Foto: A. Blázquez.

Pavelló Les Cols. Projecte molt singular per tenir una estructura de cables amb coberta i parets translúcides i completament integrada en l'entorn. Foto: A. Blázquez.

Pavelló de Bordils. Estructura amb coberta en forma de volta bufada, seguint les geometries proposades per l'arquitecte Ignasi Bosch, famós per les seves voltes de ceràmica. Aconsegueix salvar llums de $45 \times 30 \text{ m}^2$ amb una sola capa de perfils de 20 cm de cantell. Foto: A. Blázquez.

Pont sobre l'Onyar a Girona. Amb 55 m de llum, forma i materials que aconsegueixen una integració molt adient amb l'entorn. Foto: Jordi S. Carrera.

Pont de La Bisbal. Amb 40 m de llum, una evolució cap a la senzillesa del pont de Girona, construït amb molt pocs recursos. Foto: A. Blázquez.